

hverve sig, hvad han kalder sit lovlige Brød i sit Ansigt's Svøb. En saadan Stemning er ikke Gudsfrøgt. Den baader hverken den, der har denne Stemning, eller dem, som høre denne Stemning udtalt, og Saadant hører man ikke saa ganske sjældent. Som en Folge deraf kan jeg ikke nægte, at ethvert Forsøg paa at ville tvinge Folk ved at vise dem fra Arbeide, til at være hellige og gudsfrygtige, forekommer mig altid at maatte være et mislykket Forsøg, og jeg kan derfor ikke Andet end, saa vist som Helligdagsanordningen af 26de Marts 1845 altid har været mig en Torn i Diet, haabe og ønske, at vi jo før jo hellere maae blive af med den igjen. Om det Forslag, som idag er os forelagt af den ærede Forslagsstiller, i Gæt og Alt er hensigtsmæssigt eller udtømmende, derom kan jeg naturligtvis ikke nu have nogen bestemt Mening. Det kunde vel tænkes, naar man nærmere kom til at drøfte det, at man kunde finde, at der var Gæt og Andet forlidet; imidlertid troer jeg ogsaa at turde troste mig til at paavise, at der er Gæt og Andet for meget; thi det synes endogsaa at sigte til at ville gjøre Ende paa en Frihed, som vi hidtil uantastet have været i Besiddelse af. Jeg stemmer naturligtvis for, at Forslaget kommer baade til 2den og 3die Behandling.

Ottefen: Skjøndt det er langt fra mig at troe, at Loven kan skaffe sand Religiositet tilveie, og, skjøndt det er langt fra mig at mene, at denne Forordning kan gjøre Folk gudsfrygtige, saa har det dog aldrig været min Mening at troe, at det gaaer an, at Staten ligestrem opgiver Gyret. Jeg har ikke kunnet troe, at det kunde være Statens Pligt, eller at Staten turde vove, at gjøre det. Det er vist, at der i gamle Dage har levet Folk, som nogle af os endnu ikke have glemt, som lode de 6 Dage i Ugen være til Arbeide og den syvende til Sabbath, og jeg tør ikke vove at gaae fra det Sprog, som Herren selv udtaler, at forgjæves staaer Du tidlig op og sidder længe, dersom Du ikke vender din Hu til Herren, og jeg troer vistnok, at der skal lykkes til at skaffe sig det Nødtørstige, hvad enten man arbeider 6 eller 7 Dage. Naar det nu er saaledes, at Staten har overtaget sig den Forpligtelse at være Kirkes Overbestyrelse, saa troer jeg, at det er

Regjeringens Pligt at vaage over, at den dog nogenledes kommer til at see ud som en Kirkefodag i en christelig Stat; jeg hørte rigtignok, at min Formand, Rigsdagsmanden for Aalborg Amts 1ste Valgfreds (Hafø) har talt om en Kirke, som ikke havde noget Tillyende til Staten, men jeg veed slet ikke, hvad det er for en Kirke, han mener, jeg veed slet ikke af, at der har været nogen anden Bestyrelse af den lutheriske Kirke end den, som vi hidtil have haft igjennem Staten. Det er forøvrigt ikke min Mening, at man skal gjøre Folk gudsfrygtige ved Love; min Mening er blot, at der skal være Forskjel paa Dagene, at der skal være Helligdage, og det gaaer vist ikke an, at Staten slet ikke tager sig af dette. Dersom Staten, uagtet Grundloven siger, at den evangeliske lutheriske Kirke skal være Folkekirke, vilde opgive det Hele, og lade Enhver sørge for sin Gudsfrøgt saa godt, han kunde, saa kunde jeg forstaae det, men, saalænge der er en Folkekirke, saa troer jeg, at det er Statens Pligt at sørge for, at der bliver Anledning til, at Gudstjenesten bliver uforstyrret. Jeg gaaer endnu videre end den første Taler, som talte om de 2 Timer, hvori der holdes Gudstjeneste; jeg troer ikke, at Regjeringen har Ret til at give Nogen Lov til at arbeide hele Søndagen med Undtagelse af 2 Timer, thi i Kjøbenhavn s. Gr. holdes der Gudstjeneste hele Dagen, og jeg kan jo gjerne, om jeg vil, gaae 5 Gange i Kirke. Jeg troer heller ikke, at Folk ere saa fuldkommen vantroe, at de mene ved deres Arbeide alene at kunne fortjene deres Brød, uden at de behøve at tænke paa Gud, men saa vist, som der er en Gud til, troer jeg ikke, at det gaaer an at gjøre alle Dage lige, omend skjøndt jeg meget vel indseer, at man ikke ved en saadan Lov kan gjøre Folk til sande Christne.

B. Scholer: Jeg kunde rigtignok have ønsket, at den ærede Forslagsstiller havde indskrænket sig til det concrete Tilfælde, som har foranlediget ham til at fremkomme med et Lovforslag, thi, at dette Tilfælde fortjener at tages under Overveielse, at man ligesaagodt søger at stikke den simple Arbeider i Kjøbstæderne, at han ikke skal forulempes, naar han arbeider om Søndagen, som Arbeideren paa